

Våd AMD (gul plet)

Hvad er aldersforandringer i den gule plet (AMD)?

AMD (aldersrelateret makuladegeneration) er en sygdom, som indebærer aldersforandringer i den gule plet (makula). Den gule plet er nethindens centrale del, som danner skarpsynet og bidrager til en god synsevne. Forandringer i den gule plet kan inddeles i forskellige typer, en tidlig form samt to senere typer, som kaldes henholdsvis tør (atrofisk) og våd (neovaskulær) makuladegeneration. Våd AMD er den hyppigste årsag til svækkelse af det centrale syn hos ældre i den vestlige verden¹. Cirka 50 % af alle personer over 70 år har sygdommen i en eller anden form².

Tør AMD:

Den mest almindelige form for aldersforandringer i den gule plet kaldes tør AMD og udgør ca. 80 % af alle tilfælde af AMD³. Når synsforandringerne som følge af tør AMD bliver opdaget, har forandringerne som regel været der i længere tid. Ved tør AMD dannes der små aflejringer af affaldsprodukter, der viser sig som gule prikker ved en øjenundersøgelse. Disse prikker kaldes for druser. Aflejringen af druser påvirker synscellerne, og man kan begynde at bemærke synsforandringer. I øjeblikket findes der ingen lægemiddelbehandling mod tør AMD.

Våd AMD (neovaskulær)

Ved neovaskulær makuladegeneration bliver der dannet blodkar under den gule plet. Når disse nydannede blodkar lækker væske og blod under nethinden, medfører det hævelse. Hvis den gule plet er hævet i en længere periode, kan der opstå ardannelse, som medfører synsnedsættelse. Våd AMD har ofte et hurtigt forløb, hvor symptomerne på synsforandringer kan komme pludseligt. Våd AMD kan behandles, og det er derfor ekstra vigtigt, at tilstanden bliver diagnosticeret i tide.

Diagnose

De symptomer, man først og fremmest skal være opmærksom på, er lige linjer, der opfattes som buede, nedsat detaljesyn, en sløret plet midt i synsfeltet samt synsforvrængning (billeder og ansigter bliver forvrængede). Hvis du oplever et eller flere af disse symptomer, er det vigtigt, at du bestiller tid til en synsundersøgelse så hurtigt som muligt, da tidlig behandling er den mest effektive måde at bevare synet på. Ved en synsundersøgelse kan der anvendes forskellige metoder til at diagnosticere våd AMD. Oftest kan øjenlægen skelne mellem de forskellige varianter af AMD ved hjælp af en øjenundersøgelse. Diagnosen stilles af en øjenlæge, som ofte vil undersøge øjet med en spaltelampe². Undersøgelsen suppleres oftest med et fotografi af nethinden. En anden undersøgelse er fluorescensangiografi, hvor der bliver sprøjtet et fluorescerende middel ind i blodomløbet, hvorefter nethinden bliver fotograferet gennem et særligt filter. Formålet med denne undersøgelse er at finde ud af, hvorfor blodkarrene i den gule plet lækker, hvilket kan være vigtigt for at iværksætte den rigtige behandling³.

Behandling

I de senere år er der kommet nye behandlinger for våd AMD, og der er således flere forskellige

behandlingsmuligheder. Øjenlægen vil vurdere, hvilken behandling der er mest velegnet.

Den mest almindelige behandling består af indsprøjtninger af anti-VEGF i øjet. Anti-VEGF er et lægemiddel, der standser fremvæksten af kar, som lækker væske. Denne behandling gives som indsprøjtninger direkte i øjets glaslegeme. Behandlingen går hurtigt og sker under bedøvelse, så du ikke bør mærke nogen smerter. Behandlingen skal gentages jævnligt for at holde sygdommen under kontrol. Det er meget forskelligt, hvor ofte den enkelte patient skal have indsprøjtningerne, og derfor tilpasses behandlingen individuelt. Normalt gives der dog en injektion om måneden i tre måneder, inden behandlingen tilpasses den enkelte patient. Ved behandling med anti-VEGF foretages der også månedlige kontroller af synsstyrken og forekomsten af eventuelle væskeophobninger (ødemer)².

References:

1. <https://ojenforeningen.dk/artikler/vaad-amd-alderspletter-paa-nethinden-aldersrelateret-macula-degeneration> tilgået feb 2022
2. <https://www.sundhed.dk/sundhedsfaglig/laegehaandbogen/oeje/tilstande-og-sygdomme/nethinden/aldersrelateret-maculadegeneration-amd/> tilgået feb 2022
3. <https://www.sundhed.dk/borger/patienthaandbogen/oejne/sygdomme/nethinden/aldersrelateret-maculadegeneration-amd/> tilgået feb 2022

DK2203025521

Source URL: <https://www.novartis.com/dk-da/patienter-og-paaroerende/sygdomsomraader/vaad-amd-gul-plet>

List of links present in page

- <https://www.novartis.com/dk-da/dk-da/patienter-og-paaroerende/sygdomsomraader/vaad-amd-gul-plet>
- <https://ojenforeningen.dk/artikler/vaad-amd-alderspletter-paa-nethinden-aldersrelateret-macula-degeneration>
- <https://www.sundhed.dk/sundhedsfaglig/laegehaandbogen/oeje/tilstande-og-sygdomme/nethinden/aldersrelateret-maculadegeneration-amd/>
- <https://www.sundhed.dk/borger/patienthaandbogen/oejne/sygdomme/nethinden/aldersrelateret-maculadegeneration-amd/>